

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย

ภัสธีญา แก้วมุกข์^{1*} ณธษา เกื่อนถาชัย² และ ทวีศักดิ์ รูปสิงห์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย และ 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่อนุมัติการจดทะเบียนในประเภทวิสาหกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ และผ่านประเมินศักยภาพในระดับดี จำนวนทั้งสิ้น 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์สถิติเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน และในแต่ละองค์ประกอบหลักประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยร่วมกัน 13 ด้าน ได้แก่ 1.1) สมรรถนะด้านความรู้ ประกอบด้วย (1) ความรู้ด้านการบริหารจัดการสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจ (2) ความรู้ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหารกลุ่มวิสาหกิจ (3) ความรู้ด้านการบริหารจัดการการเงินและการหาแหล่งเงินทุน (4) ความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย 1.2) สมรรถนะด้านทักษะ ประกอบด้วย (1) ทักษะด้านการเปิดรับองค์ความรู้และข่าวสารอย่างต่อเนื่อง (2) ทักษะด้านการบริหารจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าสำเร็จรูป (3) ทักษะด้านการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจ (4) ทักษะด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ (5) ทักษะด้านทัศนคติในการพัฒนาศักยภาพและปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และ 1.3) สมรรถนะด้านความสามารถอื่น ๆ ประกอบด้วย (1) ความสามารถด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ในการทอผ้าและการผลิตสินค้า ระหว่างกลุ่มผู้ผลิตเดียวกัน (2) ความสามารถด้านการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ (เช่นด้านการผลิต และด้านการติดต่อสื่อสาร) (3) ความสามารถด้านภาวะผู้นำของประธานกลุ่มวิสาหกิจ (4) ความสามารถด้านการบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต และ 2) ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย พบว่า องค์ประกอบทั้ง 13 องค์ประกอบมีความเหมาะสม ร้อยละ 66.67

คำสำคัญ: สมรรถนะ; วิสาหกิจชุมชน; ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ

รับพิจารณา: 24 เมษายน 2561

แก้ไข: 9 กันยายน 2564

ตอบรับ: 10 กันยายน 2564

¹ นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

² อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

³ รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทร. +669 4949 2694 อีเมล: putsateeya28@windowslive.com

The Model of Competency Development of Community Business of Textile Products in Thailand

Putsateeya Kaewmook^{1*} Nathasa Theanruechai² and Taweesak Roopsing³

Abstract

This research aims to: 1) study the components of the competencies of the entrepreneurs in the community business of textile products in Thailand and 2) Develop a model for the development of the competencies of community business of textile products in Thailand. The research was conducted from the sample which is a group of 350 community enterprises in the Northeast region that passed the approval of the registration in the textile products/clothing industry with good potential. The research instruments are: interviews and questionnaires. The statistics used are percentage, mean, standard deviation, Analysis of correlation coefficient and multi-step statistics analysis. The research concludes that 1) the Model of Competency Development of Community Business of Textile Products in Thailand consists of three main components and each of the main components consists of 13 common components: 1.1) Knowledge competencies: (1) Knowledge of enterprise membership management. (2) Knowledge of vision in enterprise membership management. (3) Knowledge of financial management and funding. (4) Knowledge of marketing management and distribution. 1.2) Skill competencies : (1) Continuous exposure to knowledge and information skills (2) Skills in management of tools and equipment in textile products/clothing production (3) Community business management skills (4) Value Added Skills for Products (5) Attitude skills to improve the potential and quality of the product, and 1.3) Other competencies in the products : (1) The ability to share knowledge within textile products/clothing manufacturing industry. (2) The ability to manage technology. (Eg. production and communication) (3) Leadership Capability of the Chairman of the Enterprise Group. (4) Management Capabilities of the Production Resource. And 2) the Model of Competency Development of Community Business of Textile Products in Thailand consists of three main components and each of the main components consists of 13 common components was evaluated by the experts for its appropriateness in application at 66.67 percent.

Keywords: community business; competency; textile products

Received: April 24, 2018

Revised: September 9, 2021

Accepted: September 10, 2021

¹ Master Degree Graduate, Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

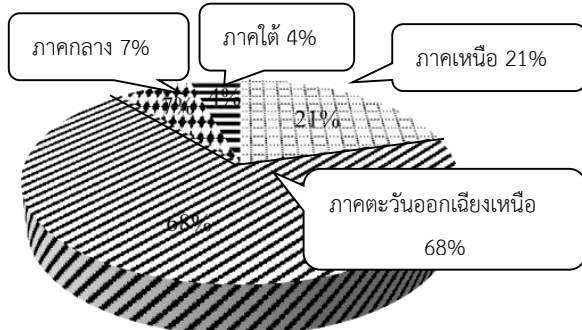
² Teacher, Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

³ Associate Professor, Faculty of Business Administration, King Mongkut's University of Technology North Bangkok

* Corresponding Author Tel. +669 4949 2694 e-mail: putsateeya28@windowslive.com

1. บทนำ

วิสาหกิจชุมชน เป็นแนวคิดเกิดจากเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเพื่อประกอบการในการจัดการทุนของชุมชน โดยคนในชุมชน มีลักษณะเป็นการประกอบการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ มุ่งสร้างรากฐานความมั่นคงให้สมาชิก เป็นการร่วมกันสร้างระบบสวัสดิการให้สมาชิกในชุมชน โดยใช้ประโยชน์จากทุนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้มีการพัฒนาส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถ ในการจัดการและการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน อันจะยังผลให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคตไม่ว่าในระดับใด รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการกิจการขนาดย่อมและขนาดกลางต่อไป โดยในปี 2559 กิจการการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ผ้าทอ มีผู้ประกอบการทั้งสิ้น 9,097 แห่ง [1] แบ่งตามรายภูมิภาคของประเทศไทย ดังรูปที่ 1

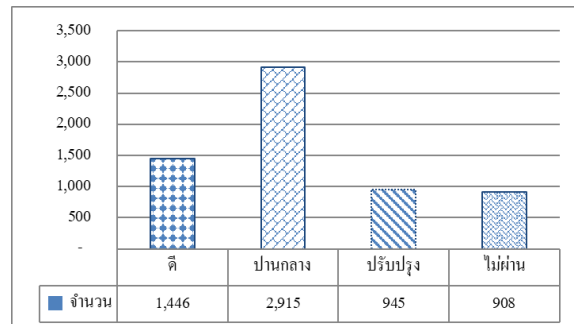

■ เหนือ ▨ ตะวันออกเฉียงเหนือ ■ กลาง ≡ ใต้

รูปที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอแบ่งตามภูมิภาคของประเทศไทย

จากรูปที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอแบ่งตามภูมิภาคของประเทศไทย โดยจำนวนมากที่สุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นอัตราร้อยละ 68.00 รองลงมาคือ ภาคเหนือ คิดเป็นอัตราร้อยละ 21.00 ภาคกลาง คิดเป็นอัตราร้อยละ 7.00 และภาคใต้ คิดเป็นอัตราร้อยละ 4 ตามลำดับ ซึ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนผู้ประกอบการมากถึง

6,214 แห่ง จาก 9,097 แห่ง แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของกำลังการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมาก แต่ในจำนวนข้อมูลดังกล่าว ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนต้องได้รับการประเมินศักยภาพในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนจากคณะกรรมการของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีการแบ่งเกณฑ์ผลการประเมินเป็น 3 ระดับ คือ ดี ปานกลาง และปรับปรุง โดยผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ มีรายละเอียด ดังนี้ [1]

รูปที่ 2 แสดงจำนวนผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตัดยอดข้อมูล 3 พฤศจิกายน 2559)

จากรูปที่ 2 พบว่า วิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีทั้งสิ้น 20 จังหวัด 6,214 แห่ง แต่มีกลุ่มที่ผ่านการประเมินศักยภาพตามเกณฑ์ประเมินผลทั้ง 3 ระดับ เพียงจำนวน 5,306 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.39 จากจำนวนทั้งหมดที่อนุมัติการจดทะเบียนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้ ผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ ดี จำนวน 1,446 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 27.25 ในระดับปานกลาง จำนวน 2,915 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 54.94 และในระดับปรับปรุง จำนวน 945 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.81 อีกทั้งยังคงมีกลุ่มที่ยังไม่ผ่านการประเมินจำนวน 908 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.61 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยยังขาดสมรรถนะในการบริหารกิจการเป็นจำนวนมากเมื่อ

เทียบกับจำนวนวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยที่มีผลการประเมินในระดับดี [1]

ดังนั้นเพื่อให้วิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ และความสามารถในการบริหารอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยโดยอาศัยหลักสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถในการบริหาร ซึ่งจะสามารถส่งผลถึงประสิทธิภาพการบริหารและคุณภาพของการบริหารงาน โดยนำไปสู่การสร้างการเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพของธุรกิจ ตลอดจนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษารูปแบบการประกอบของสมรรถนะของ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย

2.2 พัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก สมาชิกวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอดีเด่นระดับจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 3 คน และคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจำนวน 2 คน เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยและเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยโดยทำการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการวิสาหกิจชุมชน และรูปแบบ

การพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยจากผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าที่อนุมัติการจดทะเบียนในประเภทวิสาหกิจการผลิตและผ่านประเมินศักยภาพในระดับดี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 350 ราย จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (จากประชากรทั้งสิ้น 1,446 ราย) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ [2] โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ใช้เทคนิค IOC (Item Objective Congruence) ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 -1.00 และผ่านการทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .948 ซึ่งถือว่าสูงมาก

3.3 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยโดยการนำองค์ประกอบหลักของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าให้นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าได้ค่าความเหมาะสมอยู่ระหว่างร้อยละ 66.67 - 100.00

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการขององค์ประกอบหลักของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยในภาพรวม ดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบหลักในการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยในภาพรวม

ประเด็นที่ประเมิน	(\bar{x})	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ด้านความรู้	3.98	0.40	มาก
2. ด้านทักษะ	3.97	0.54	มาก
3. ด้านความสามารถด้านอื่น ๆ	4.03	0.45	มาก
รวม	4.00	0.42	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญที่มีต่อการดำเนินการขององค์กรตามองค์ประกอบหลักของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$)

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้า

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ / เสื้อผ้า	(\bar{x})	S.D.	ระดับความสำคัญ
A1 ประสบการณ์เกี่ยวกับการทอผ้า/เสื้อผ้าสำเร็จรูป	4.28	0.74	มากที่สุด
A2 วิสัยทัศน์ในการบริหารกลุ่มวิสาหกิจ	3.88	0.66	มาก
A3 ทักษะคิดในการพัฒนาศักยภาพและปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์	4.02	0.62	มาก
A4 ภาวะผู้นำของประธานกลุ่มวิสาหกิจ	4.07	0.63	มาก
A5 การสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์	4.27	0.59	มากที่สุด
A6 การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจ	4.23	0.61	มากที่สุด
A7 การบริหารจัดการสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจ	4.17	0.58	มาก
A8 การบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต	4.30	0.57	มากที่สุด
A9 การบริหารจัดการด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาล	3.86	1.02	มาก
A10 การบริหารจัดการด้านการตลาด และช่องทางการจัดจำหน่าย	4.16	0.73	มาก
A11 การบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ (เช่น ด้านการผลิต และด้านการติดต่อสื่อสาร)	3.49	1.11	มาก
A12 การบริหารจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตผ้าทอในประเทศไทยสำเร็จรูป	3.93	0.58	มาก
A13 การบริหารจัดการการเงินและการหาแหล่งเงินทุน	4.32	0.71	มากที่สุด
A14 การเปิดรับองค์ความรู้และข่าวสารอย่างต่อเนื่อง	3.67	0.89	มาก
A15 การแลกเปลี่ยนความรู้ในการทอผ้าและการผลิตสินค้าระหว่างกลุ่มผู้ผลิตเดียวกัน	4.00	0.85	มาก
รวม	4.04	0.42	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญสูงสุด 5 ลำดับแรกของปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

ประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย คือ การบริหารจัดการการเงินและการหาแหล่งเงินทุน ($\bar{x} = 4.32$) การบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ($\bar{x} = 4.30$) ประสบการณ์เกี่ยวกับการทอผ้า/เสื้อผ้าสำเร็จรูป ($\bar{x} = 4.28$) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 4.27$) และการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจ ($\bar{x} = 4.23$) ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอผ้าทอในประเทศไทย

4.3.1 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความจำเป็นต่อการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยด้านความรู้ ที่มีค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การเปิดรับองค์ความรู้และข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ($r_{xy} = .543$) และการบริหารจัดการสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจ ($r_{xy} = .518$) ตามลำดับ

4.3.2 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความจำเป็นต่อการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยด้านความทักษะ ที่มีค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การบริหารจัดการด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาล ($r_{xy} = .595$) และการบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ($r_{xy} = .560$) ตามลำดับ

4.3.3 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความจำเป็นต่อการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยด้านความสามารถอื่น ๆ ที่มีค่าความสัมพันธ์ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจ ($r_{xy} = .481$) ทักษะคิดในการพัฒนาศักยภาพ และปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ($r_{xy} = .419$) ตามลำดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย โดยการใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ขององค์ประกอบหลัก ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถอื่น ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.4.1 ด้านความรู้

ตารางที่ 3 ด้านความรู้

ขั้นที่	ตัวแปรพยากรณ์	b	Std. Error(b)	β	t	Sig
1	X7 (A7)	.230	.030	.334	7.669	.000*
2	X2 (A2)	.207	.026	.340	7.982	.000*
3	X13 (A13)	.102	.026	.180	3.891	.000*
4	X10 (A10)	.082	.025	.148	3.221	.001*

* $P < .05$, $a = 1.440$, $R = .672$, $R^2 = .452$, $SE_{est} = .299$, $Adjust R^2 = .446$, $F = 71.108$

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยด้านความรู้ มีจำนวน 4 ตัว คือ 1) การบริหารจัดการสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจ (A7) 2) วิสัยทัศน์ในการบริหารกลุ่มวิสาหกิจ (A2) 3) การบริหารจัดการการเงินและการหาแหล่งเงินทุน (A13) และ 4) การบริหารจัดการด้านการตลาด และช่องทางการจัด (A10) โดยตัวแปรทั้ง 4 ตัวร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยด้านความรู้ ได้ร้อยละ 45.2 ($R^2 = .452$) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) .299 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_1 = 1.440 + 0.230X_7 + 0.207X_2 + 0.102X_{13} + 0.082X_{10} \quad (1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{y1} = 0.334Z_7 + 0.340Z_2 + 0.180Z_{13} + 0.148Z_{10} \quad (2)$$

4.4.2 ด้านทักษะ

ตารางที่ 4 ด้านทักษะ

ขั้นที่	ตัวแปรพยากรณ์	b	Std. Error(b)	β	t	Sig
1	X14 (A14)	.246	.029	.408	8.530	.000*
2	X12 (A12)	.226	.038	.246	6.016	.000*
3	X6 (A6)	.240	.041	.273	5.868	.000*
4	X5 (A5)	-.245	.043	-.271	-	.000*
5	X3 (A3)	.166	.042	.191	3.900	.000*

* $P < .05$, $a = 1.543$, $R = .705$, $R^2 = .496$, $SE_{est} = .383$, $Adjust R^2 = .489$, $F = 67.817$

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยด้านทักษะ มีจำนวน 5 ตัว คือ 1) การเปิดรับองค์ความรู้และข่าวสารอย่างต่อเนื่อง (A14) 2) การบริหารจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตผ้าทอ/เสื้อผ้าสำเร็จรูป (A12) 3) การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจ (A6) 4) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ (A5) และ 5) ทักษะคนดีในการพัฒนาศักยภาพและปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์ (A3) โดยตัวแปรทั้ง 5 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ ผ้าทอในประเทศไทยด้านทักษะได้ร้อยละ 49.6 ($R^2=.496$) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) .383 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\hat{Y}_1 = 1.543 + 0.246X_{14} + 0.226X_{12} + 0.240X_6 + (-0.245X_5) + 0.166X_3 \quad (3)$$

$$\hat{Z}_{y1} = 0.408Z_{14} + 0.246Z_{12} + 0.273Z_6 + (-0.271Z_5) + 0.191Z_3 \quad (4)$$

4.4.3 ด้านความสามารถอื่น ๆ

ตารางที่ 5 ด้านความสามารถอื่น ๆ

ขั้นที่	ตัวแปรพยากรณ์	b	Std. Error(b)	β	t	Sig
1	X15 (A15)	.116	.028	.222	4.138	.000*
2	X11 (A11)	.104	.020	.260	5.099	.000*
3	X4 (A4)	.124	.033	.177	3.770	.000*
4	X8 (A8)	.120	.037	.155	3.270	.001*

* $P < .05$, $a = 2.179$, $R = .553$, $R^2 = .305$, $SE_{est} = .374$, $Adjusted R^2 = .297$, $F = 37.919$

จากตารางที่ 5 พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยด้านความสามารถอื่น ๆ มีจำนวน 4 ตัว คือ 1) การแลกเปลี่ยนความรู้ในการทอผ้าและการผลิตสินค้า ระหว่างกลุ่มผู้ผลิตเดียวกัน (A15) 2) การบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ (เช่น ด้านการผลิต และด้านการติดต่อสื่อสาร) (A11) 3) ภาวะผู้นำของประธานกลุ่มวิสาหกิจ (A4) และ 4) การบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต (A8) โดยตัวแปรทั้ง 4 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

ประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยด้านความสามารถอื่น ๆ ได้ร้อยละ 30.5 ($R^2=.305$) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) .374 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\hat{Y}_1 = 2.179 + 0.116X_{15} + 0.104X_{11} + 0.124X_4 + 0.120X_8 \quad (5)$$

$$\hat{Z}_{y1} = 0.222Z_{15} + 0.260Z_{11} + 0.177Z_4 + 0.155Z_8 \quad (6)$$

จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยตามองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถด้านอื่น ๆ ดังรูปที่ 3

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 จากผลการวิจัย รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยสามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1.1 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยสมรรถนะด้านความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Spencer and Spencer [3] กล่าวถึง ความรู้คือ คุณลักษณะที่จะเป็นตัวผลักดันหรือมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) ให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย ได้แก่ 1) ความรู้ด้านการบริหารจัดการสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อึ้งพงค์ [4] ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการสมรรถนะของนักทรัพยากรมนุษย์สำหรับภาคอุตสาหกรรม โดยผลวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับสมรรถนะของนักทรัพยากรมนุษย์ สำหรับภาคอุตสาหกรรมที่คาดหวังให้มีสมรรถนะด้านความรู้ คือ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การสรรหาและการ

รูปที่ 3 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทย

คัดเลือกพนักงาน 2) ความรู้ด้านวิสัยทัศน์ในการบริหาร กลุ่มวิสาหกิจ 3) ความรู้ด้านการบริหารจัดการการเงิน และการหาแหล่งเงินทุน และ 4) ความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของธงพล และ อุทิศ [5] ได้ทำการ ศึกษาแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานของวิสาหกิจ ชุมชนในเขตลุ่มทะเลสาบสงขลา โดยแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนหน่วยงานภาครัฐเป็น หน่วยงานสำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้าน การให้ความรู้ การพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ การสนับสนุน ด้านการตลาด และการกำหนดระเบียบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน วิสาหกิจชุมชน

5.1.2 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ ผ้าทอในประเทศไทยสมรรถนะด้านทักษะ ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของอุกฤษณ์ [6] กล่าวถึง ทักษะ คือ ความ สามารถความชำนาญด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ สำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถกระทำการหรือจดเว้นการ

กระทำในกิจการใด ๆ ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งความสามารถเหล่านี้ได้มาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การฝึกฝน และการปฏิบัติจนเป็นนิสัย โดยศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอใน ประเทศไทยได้แก่ 1) ทักษะด้านการเปิดรับองค์ความรู้ และข่าวสารอย่างต่อเนื่อง 2) ทักษะด้านการบริหาร จัดการเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตผ้าทอ/เสื่อผ้า สำเร็จรูป 3) ทักษะด้านการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจ 4) ทักษะด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์ และ 5) ทักษะด้านทัศนคติในการพัฒนาศักยภาพและปรับปรุง คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริม การเกษตร [7] ที่กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาวิสาหกิจ ชุมชน คือ กระบวนการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ของชุมชน ที่มี อยู่แล้วมาพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์และส่งเสริมด้าน การตลาด และกระบวนการการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ การวางแผนพัฒนา ผลิตภัณฑ์อย่างเหมาะสมสอดคล้อง กับสภาพพื้นฐาน และศักยภาพของชุมชน

5.1.3 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยสมรรถนะด้านความสามารถอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ณรงค์วิทย์ [8] กล่าวถึงความสามารถที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเป้าหมาย โดยศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยได้แก่ 1) ความสามารถด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ในการทอผ้าและการผลิตสินค้า ระหว่างกลุ่มผู้ผลิตเดียวกัน 2) ความสามารถด้านการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ (เช่น ด้านการผลิต และด้านการติดต่อสื่อสาร) สอดคล้องกับ สุชาติ [9] ที่กล่าวว่าปัจจัยด้านเทคโนโลยียังมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จทางการตลาด จากการศึกษาอิทธิพลของการใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จทางการตลาดของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ระดับ 5 ดาว ในประเทศไทย 3) ความสามารถด้านภาวะผู้นำของประธานกลุ่มวิสาหกิจ และ 4) ความสามารถด้านการบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของปราณี [10] ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบการและความสำเร็จของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ได้องค์ประกอบของคุณลักษณะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 14 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความมุ่งมั่นตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ 2) นวัตกรรมและความสามารถด้านการตลาด 3) มนุษย์สัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร 4) การมีเครือข่าย 5) คุณภาพของสินค้าหรือบริการ 6) โอกาสทางธุรกิจและการเพิ่มผลผลิต 7) การมองโลกในแง่ดี 8) การบริหารจัดการ 9) ภาวะผู้นำ 10) ทักษะและความเชี่ยวชาญ 11) ความรับผิดชอบ 12) ระบบงาน 13) สุขภาพ และ 14) จริยธรรมทางธุรกิจ และการนำองค์ประกอบหลักของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าให้นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการ

วิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยได้ค่าความเหมาะสมอยู่ระหว่างร้อยละ 66.67 - 100.00

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาองค์ประกอบในการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนประเภทกิจการผลิตภัณฑ์ผ้าทอในประเทศไทยจะเห็นได้ว่ามีหลายองค์ประกอบที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินการ โดยเฉพาะการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการพัฒนาคุณภาพ โดยการทอผ้าเป็นงานฝีมือและภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงต้องได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น และพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับความต้องการของลูกค้า

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรทำการศึกษาสมรรถนะด้าน

ประสิทธิภาพการทำงาน และศักยภาพของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการผลิตผ้าทอในประเทศไทย เพื่อสร้างคุณภาพของผลิตภัณฑ์และศักยภาพของสมาชิกกลุ่ม

6.2.2 ควรศึกษาการบริหารการเงินและแหล่ง

เงินทุนของวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากปัจจุบันกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังมีปัญหาด้านการจัดทำบัญชี การบริหารต้นทุนกำไร ที่ใช้หมุนเวียนในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] Department of Agricultural Extension, "Registration of Community Enterprise 2008-2016," 2016. [Online]. Available: <http://www.sceb.doe.go.th/EVALUATION.html>. [Accessed 5 December 2016]. (in Thai)
- [2] T. Silpcharu, The Research and analysis of statistic data by SPSS Program, Bangkok: V.Inter Print, 2007. (in Thai)
- [3] L. Spencer and S. Spencer, Competence at work: Model for superior performance, New York: Wiley, 1993.

- [4] T. Sattabut, "A Study of Competency Needs of Human Resource Staff for Industry Sector," *Veridian E-Journal, SU*, vol. 5, no. 2, pp. 426-448, 2011.
- [5] T. Promsaka-Na-Sakolnakorn and U. Sungkha, "Development Guidelines for Small and Micro Community Enterprises in Songkhla Lake Basin," *Journal of Humanities and Social sciences*, vol. 10, no. 1, pp. 97-122, 2014. (in Thai)
- [6] U. Karnchanaked, "Competency for Personnel Management," *Journal of Personnel Management*, vol. 21, no. 4, pp. 19-22, 2000. (in Thai)
- [7] Department of Agriculture Extension, *Community Enterprise Potential Assessment Guide*, Bangkok: Ministry of Agriculture and Cooperatives, 2014. (in Thai)
- [8] N. Santong, *Perf Ormance Development Manual*, Bangkok: HR. Center, 2002. (in Thai)
- [9] S. Jonpradit, "The Influence of Applying Creative Economy Concept, Factors Driving Creative Economy and Characteristics of Entrepreneurs to Market Success of Five Stars One Tambon One Product (OTOP) in Thailand," *Suthiparithat Journal*, vol. 28, no. 88, pp. 170-195, 2014. (in Thai)
- [10] P. Tanprayoon, *Entrepreneurial Characteristics and Success of Small and Medium Enterprise Entrepreneurs in Phranakhon Si Ayutthaya Province*, Phranakhon Si Ayutthaya: Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, 2012. (in Thai)